

DOKUMENTÁCIÓ ÉS FEJLESZTŐ INTÉZET

XXI. Századi Közoktatás (fejlesztés, koordináció) II. szakasz

TÁMOP-3.1.1-11/11-2012-0001

A STANDARDFEJLESZTÉS FOLYAMATA

DR. DANCÓSÓ TÜNDE
dancso.tunde@ofi.hu

TÁMOP 3.1.1
XXI. SZÁZADI KÖZOKTATÁS
(FEJLESZTÉS, KOORDINÁCIÓ)
II. SZAKASZ

SZÉCHENYI 2020

EUROPAI UNIÓ
Európai Szociális Alap

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalom

Társadalmi kihívások
A fejlesztés célja
A fejlesztés folyamata
Hazai jó gyakorlatok, rendszerek

A standardleírás fejlesztése
A standardleírás jellemzői
A standardok használata

Társadalmi kihívások

- folyamatosan változó gazdasági-társadalmi környezet
- az élet minden területére kiterjedő tanulás
- rugalmasság, átjárhatóság
- Életszerűség, relevancia
- eredményesség, hatékonyság
- a tudás komplex értelmezése
- igény a fejlődésre, az önfejlesztésre

Vizsgálati célok

Hatékonyság – eredményesség

- Standard alapú oktatás**
  - kialakítása
  - feltételei
  - előnyei
- Jellemzői**
  - egységes alapelvek
  - átláthatóság
  - elszámoltathatóság
- Alkalmazás célja**
  - célorientált
  - eredményes közoktatási rendszer

Standardizálási rendszerek

Hatókör

- **tanulási folyamat**
- tanítási folyamat
- irányítási, intézményfenntartási

Közvetlen hatást gyakorolhat

- a megfelelő társadalmi szerepek kiválasztására
- és azok eredményes ellátására

Kritériumok

Megfelelés a jogszabályoknak, tartalmi elvárásoknak

- NAT, kerettanterv

Szabványosság

Mintaserűség

Adaptálhatóság

Az operacionalizáció során:

- felkészülés az alkalmazás várható következményeinek a kezelésére is.

A kutatás folyamata

A fejlesztés folyamata

A szakirodalomban megjelent releváns **információk szintetizálása**

A standard fogalmának **definiálása**

A hazai mérésel, értékeléssel foglalkozó **rendszerek** (felvételi és érettségi vizsgák, kompetenciamérés, DIFER) sajátosságainak **elemzése**

A standardleírások fejlesztésére vonatkozó **ajánlások** megfogalmazása

A leírásokkal szemben támasztott **követelmények** meghatározása és összegyűjtése

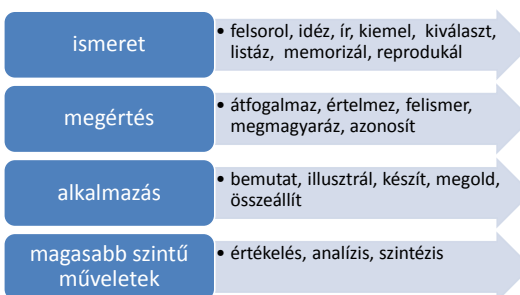
Standard – definíció

A standard a tanulás tartalmainak szakszerű elrendezése (Csapó és Csíkos, 2011).

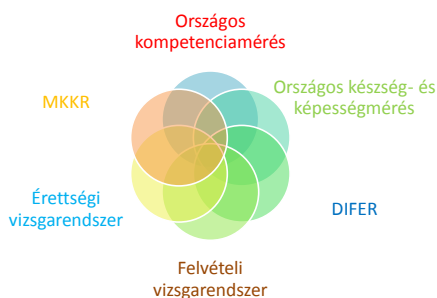
A standard

- ✓ egyértelműen értelmezhető
- ✓ lényeges elemeket tartalmaz
- ✓ konkrét elvárásokat tükröz
- ✓ kellően rugalmas
- ✓ jól adaptálható

Bloom taxonómia

Hazai jó gyakorlatok

OKM – matematika

A matematikai eszköztudás az egyén ..... megfelelő szinten

- az egyénnek az a képessége, amelynek segítségével **megérti és ..... a matematika szerepét** a valós világban;
- a **matematikai ..... készségszintű használata**;
- az elsajátított matematikai tudás **valós élethelyzetekben való alkalmazásának ..... és az erre való képesség**;
- a matematikai eszközök használata a **társadalmi kommunikációban és .....**

OKM – matematika

A matematikai eszköztudás az egyén életkorának megfelelő szinten

- az egyénnek az a képessége, amelynek segítségével megérti és ..... a matematika szerepét a valós világban;
- a matematikai ..... készségszintű használata;
- az elsajátított matematikai tudás valós élethelyzetekben való alkalmazásának ..... és az erre való képesség;
- a matematikai eszközök használata a társadalmi kommunikációban és .....

OKM – matematika

A matematikai eszköztudás az egyén életkorának megfelelő szinten

- az egyénnek az a képessége, amelynek segítségével megérti és elemzi a matematika szerepét a valós világban;
- a matematikai ..... készségszintű használata;
- az elsajátított matematikai tudás valós élethelyzetekben való alkalmazásának ..... és az erre való képesség;
- a matematikai eszközök használata a társadalmi kommunikációban és .....

OKM – matematika

A matematikai eszköztudás az egyén életkorának megfelelő szinten

- az egyénnek az a képessége, amelynek segítségével megérti és elemzi a matematika szerepét a valós világban;
- a matematikai eszköztudás készségszintű használata;
- az elsajátított matematikai tudás valós élethelyzetekben való alkalmazásának ..... és az erre való képesség;
- a matematikai eszközök használata a társadalmi kommunikációban és .....

OKM – matematika

A matematikai eszköztudás az egyén életkorának megfelelő szinten

- az egyénnek az a képessége, amelynek segítségével megérti és elemzi a matematika szerepét a valós világban;
- a matematikai eszköztudás készségszintű használata;
- az elsajátított matematikai tudás valós élethelyzetekben való alkalmazásának igénye és az erre való képesség;
- a matematikai eszközök használata a társadalmi kommunikációban és .....

OKM – matematika

A matematikai eszköztudás az egyén életkorának megfelelő szinten

- az egyénnek az a képessége, amelynek segítségével megérti és elemzi a matematika szerepét a valós világban;
- a matematikai eszköztudás készségszintű használata;
- az elsajátított matematikai tudás valós élethelyzetekben való alkalmazásának igénye és az erre való képesség;
- a matematikai eszközök használata a társadalmi kommunikációban és együttműködésben.

OKM – szövegértés

- Az írott nyelvi szövegek megértésének, használatának és a rájuk való reflektálásnak a képessége annak érdekében,
- hogy az egyén elérje céljait, fejlessze tudását, képességeit, kikapcsolódjék,
- sikerrel alkalmazkodjon vagy vegyen részt a mindennapi kommunikációs helyzetekben.

OKM – szövegértés – tesztmátrix

Szöveg típusa	Élményszerző	Magyarázó	Adatközlő
Gondolkodási művelet			
Információ-visszakeresés			
Kapcsolatok, következtetések			
Értelmezés			

OKM – szövegértés – szintek definiálása gondolkodási műveletenként

	Információ-visszakeresés	Kapcsolatok, következtetések	Értelmezés
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

OKM – matematika – tesztmátrix

Tartalmi terület	Mennyiségek, számok, műveletek	Hozzárendelések, összefüggések	Alakzatok, tájékozódás	Statisztikai jellemzők, valószínűség
Gondolkodási művelet-csoportok				
Tényismeret és egyszerű műveletek				
Alkalmazás, integráció				
Komplex megoldások és értékelés				

OKM – matematika – szintek meghatározása tartalmi területenként

	Mennyiségek, számok, műveletek	Hozzárendelések, összefüggések	Alakzatok, tájékozódás	Statisztikai jellemzők, valószínűség
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				

OKM – Szövegértés – 1. szint

Információ visszakeresése

- a szövegben kiemelt vagy többször előforduló információ visszakeresése

Kapcsolatok és összefüggések felismerése

- az elbeszélés alapvető tér- és időbeli körülményeinek kikövetkeztetése, a szöveg két tartalmi eleme közötti egyszerű kapcsolat felismerése

Értelmezés

- a szövegben explicit módon megfogalmazott fő gondolatmenet vagy téma felismerése, alkalmi szókapcsolat jelentésének felismerése

OKM – szövegértés – 2. szint

Információ visszakeresése

- a szövegben explicit módon megfogalmazott információ visszakeresése,
- a szöveg egyes elemei közötti különbség felismerése

Kapcsolatok és összefüggések felismerése

- szöveg információi és a mindennapi élet közötti egyszerű kapcsolat felismerése,
- a szöveg eseményeinek lineáris időrendjében való eligazodás; kérdés-felelet viszony felismerése

Értelmezés

- a meggyőzés szándékának felismerése; állandósult szókapcsolat alkalmi jelentésének felismerése

OKM – matematika – 1. szint

- ✓ A tanulók képesek arra, hogy ismerős, főként matematikai szituációban, gyakran kontextus nélküli helyzetben feltett matematikai kérdésekre válaszoljanak.
- ✓ Meg tudnak oldani egyértelmű, jól körülírt és minden szükséges információt tartalmazó feladatokat.
- ✓ Képesek közvetlen utasításokat követve rutinszerű eljárásokat végrehajtani.
- ✓ El tudják végezni a feladat kontextusából nyilvánvalóan következő lépéseket.

Magyar Képesítési Keretrendszer

- ✓ a kimeneti szabályozók harmonizációja és egységes rendszerbe foglalása
- ✓ az oktatási és képzési rendszerek összhangjának kialakítása
- ✓ a nem formális és az informális tanulás keretei között megszerzett tudás és kompetencia elismerése
- ✓ oktatási és képzési programok tervezése
- ✓ a pályorientációs és tanácsadási rendszerek eredményesebb működésének a támogatása
- ✓ szakmapolitikai koordináció erősítése
- ✓ a társadalmi partnerekkel való együttműködés
- ✓ rendszerszerű információ a képesítésekről

Nemzeti alaptanterv

110/2012. (VI. 4.) Korm. Rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

Kulcskompetenciák

- Anyanyelvi kommunikáció
- Matematikai kompetencia

- A) Alapelvek, célok
- B) Fejlesztési feladatok
- C) Közműveltségi tartalmak

Kerettanterv

Előzetes tudás

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai

Ismeretek – fejlesztési követelmények

Kulcsfogalmak

A fejlesztés várt eredményei

A standardleírás fejlesztése

Tartalmi követelmények

Tartalmi szabályozók újraértelmezése, szintezése

Tartalom teljességi követelménye

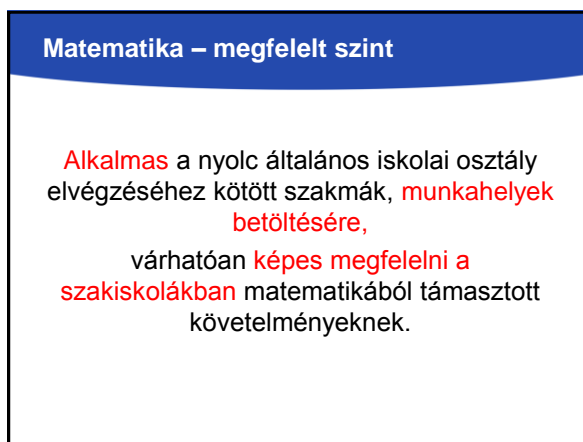
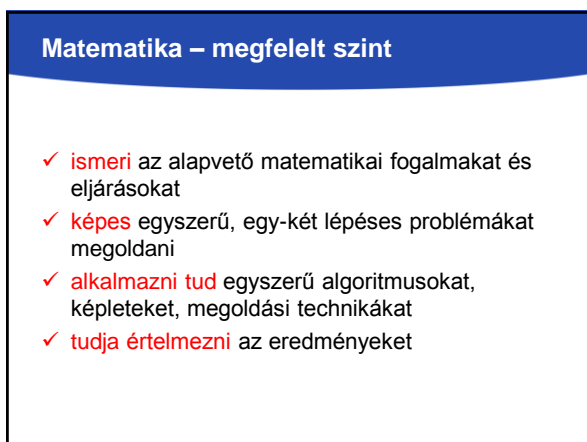
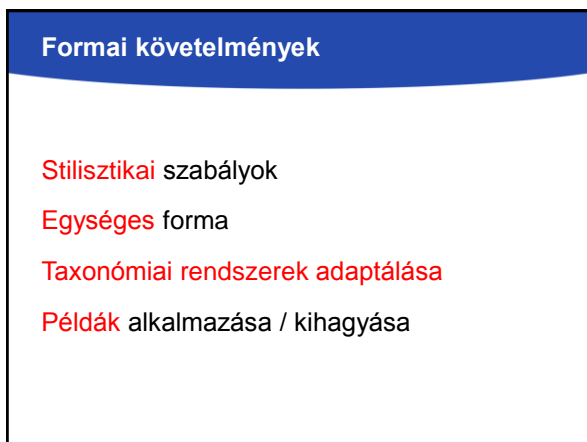
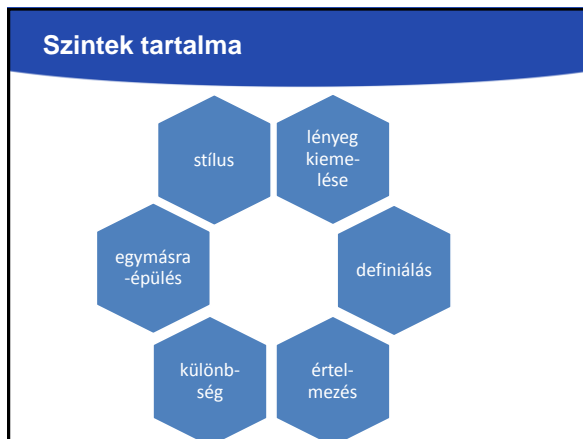
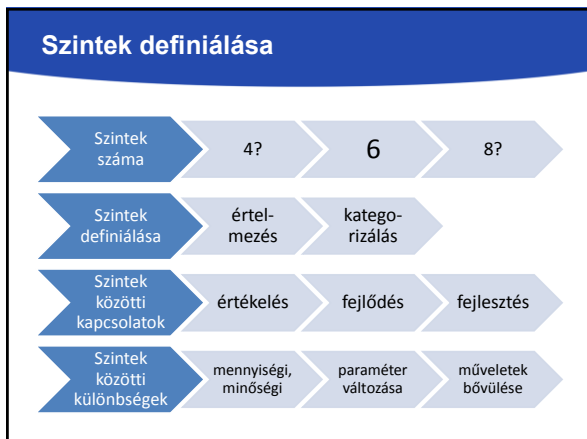
Tartalmi arányok betartása

Tartalom egymásra épülése

Alkalmazhatóság

Adaptálhatóság

Mérhetőség

Követelmények – standardleírások

Eredményeink szerint a standardok leírásai akkor felelnek meg a követelményeknek, ha a dokumentumban

- konkrét **szakmai tartalmak**
- releváns **operatív műveletek** jelennek meg
- a **szakkifejezések** stilisztikailag illeszkednek az adott műveltségterületek nyelvi környezetéhez
- **taxonomikus** felépítésűek
- azaz **megfelelő arányban** tartalmazzák a **tartalmi részterületeket és a gondolkodási műveleteket**

Standardleírás

- ✓ A NAT (ill. kerettanterv) alapján képzett **leíró jellegű** követelményrendszer
- ✓ **elemei**: ismeret, készség, képesség, autonómia, felelősség, attitűd
- ✓ könnyen **adaptálható feladatokká**
- ✓ tartalmi területek és szintek **keresztmátrixa**
- ✓ a szintek segítségével **komplexebben értékelhető** a tanuló tudása
- ✓ **fejlesztési útmutatóként** alkalmazható
- ✓ **önfejlesztésre** is alkalmas

<http://www.osundefender.org/wp-content/uploads/2012/06/education.jpg>

OKTATÁSKUTATÓ
ÉS FEJLESZTŐ
INTÉZET

XXI. Századi Köznevelés
(Rajonlatás, Koordináció) II. szakasz
TÁMOP-3.1.1-11/1-2012-0001

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

DR. DANCÓS TÜNDE
dancso.tunde@ofi.hu

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKETÉS A JÖVŐBE